

Time: 2 ½ Hours

Marks: 75

Regular

Instructions:

1. Attempt all questions.
2. Use case laws wherever required.

Q1. Answer the following questions in one or two sentences (any six)**12 marks**

1. What is cyber crime?
2. Who is a habitual offender?
3. Who is a juvenile in conflict with law?
4. What is the role of heredity in crime?
5. What is meant by criminal behaviour?
6. Who are women offenders?
7. What is Differential Association theory?
8. What is identity theft in cyber crime?
9. What is the role of education in preventing crime?
10. What are the examples of white collar crimes?

Q2. Write short Notes (Any two)**12 marks**

1. Police System
2. Theories of punishment
3. Reformation of offenders
4. Vocational education for prisoners

Q3. Attempt any two situational questions.**12 marks**

1. A person is arrested by the police without proper inquiry and is kept in custody for many hours without being informed of the reason for arrest.
 - (i) What are the duties of police during investigation and arrest?
 - (ii) What legal rights are available to the accused?
2. A 15-year-old boy from a poor family steals food from a shop due to hunger.
 - (i) How should such a juvenile be treated?
 - (ii) What are the causes of juvenile delinquency?
3. In prison, inmates are given education, skill training, and counseling to improve their behaviour.
 - (i) What is the reformatory theory of punishment?
 - (ii) Why is reformation important?
4. A person illegally gains access to another person's bank account through the internet and transfers money.
 - (i) What is cyber crime?
 - (ii) What preventive measures can be taken?

Q4. Answer any three out of five questions

39 Marks

1. Explain the various schools of criminology in detail.
 2. Discuss white collar crime and its characteristics.
 3. Explain cyber crime and its impact on society.
 4. Explain police-public relations and their importance.
 5. Discuss capital punishment with arguments for and against.
-

वेळ: २ ½ तास

गुण: ७५

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडवा.

२. आवश्यक असेल तेथे न्यायनिर्णयांचा वापर करा.

प्रश्न १) खालील प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यांत लिहा (कोणत्याही सहा)

१२ गुण

१. सायबर गुन्हा म्हणजे काय?
२. सराईत गुन्हेगार कोण असतो?
३. कायद्याच्या संघर्षात असलेला अल्पवयीन कोण असतो?
४. गुन्हात वंशपरंपरेची भूमिका काय आहे?
५. गुन्हेगारी वर्तन म्हणजे काय?
६. महिला गुन्हेगार कोण आहेत?
७. डिफरेंशियल असोसिएशन सिद्धांत काय आहे?
८. सायबर गुन्हात ओळख चोरी म्हणजे काय?
९. गुन्हे रोखण्यात शिक्षणाची भूमिका काय आहे?
१०. व्हाईट कॉलर गुन्हांची उदाहरणे कोणती आहेत?

प्रश्न २) संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

१२ गुण

१. पोलीस व्यवस्था
२. शिक्षेचे सिद्धांत
३. गुन्हेगारांची सुधारणा
४. कैद्यांसाठी व्यावसायिक शिक्षण

प्रश्न ३) कोणतेही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्न सोडवा.

१२ गुण

- १) एका व्यक्तीला योग्य चौकशी न करता पोलीसांनी अटक करून अनेक तास कोठडीत ठेवले आणि अटकेचे कारण सांगितले नाही.
 - (i) तपास व अटकेदरम्यान पोलीसांचे कर्तव्य काय आहे?
 - (ii) आरोपीला कोणते कायदेशीर अधिकार उपलब्ध आहेत?
- २) गरीब कुटुंबातील १५ वर्षांचा मुलगा भुकेमुळे दुकानातून अन्न चोरतो.
 - (i) अशा अल्पवयीनाशी कसा व्यवहार करावा?
 - (ii) बालगुन्हेगारीची कारणे कोणती आहेत?

- ३) कारागृहात कैद्यांना शिक्षण, कौशल्य प्रशिक्षण व समुपदेशन दिले जाते.
- (i) सुधारात्मक शिक्षेचा सिद्धांत काय आहे?
 - (ii) सुधारणा का महत्त्वाची आहे?
- ४) एक व्यक्ती इंटरनेटद्वारे दुसऱ्याच्या बँक खात्यात बेकायदेशीर प्रवेश करून पैसे हस्तांतरित करतो.
- (i) सायबर गुन्हा म्हणजे काय?
 - (ii) प्रतिबंधासाठी कोणते उपाय करता येतील?

प्रश्न ४) पाचपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

३९ गुण

- १) अपराधशास्त्रातील विविध शाळांचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
- २) व्हाईट कॉलर गुन्हे व त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) सायबर गुन्हे व त्याचा समाजावर परिणाम स्पष्ट करा.
- ४) पोलीस-जनता संबंध व त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ५) मृत्युदंडावर समर्थन व विरोधासह चर्चा करा.